
Rolnummer 244

1991

A R R E S T

Arrest nr. 16/91
van 13 juni

In zake :   het beroep tot vernietiging van de artikelen
23 en 29 van de wet van 20 juli 1990 houdende
economische en fiscale bepalingen, bekendgemaakt
in het Belgisch Staatsblad van 1 augustus 1990,
ingesteld door de v.z.w. "Association des femmes
au foyer", en de v.z.w. "Thuiswerkende ouder,
gezin, samenleving".

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. DELVA en I. PETRY
en de rechters J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS,
K. BLANCKAERT en L.P. SUETENS,
bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder voorzitterschap van voorzitter I. PETRY,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP

Bij verzoekschrift van 18 oktober 1990, aan het Hof gezonden bij op dezelfde dag ter post aange tekende brief, vragen de v.z.w. "Association des femmes au foyer", met zetel te 1040 Brussel, Georges-Henrilaan 509, en de v.z.w. "Thuiswerkende ouder, gezin, samenleving", met zetel te 2008 Antwerpen, Lange Beeldekensstraat 71 :

- 1) de artikelen 23 en 29 van de wet van 20 juli 1990 houdende economische en fiscale bepalingen, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 1 augustus 1990, te vernietigen;
- 2) de Minister van Financiën, op basis van artikel 9 van de bijzondere wet op het Arbitragehof en artikel 1385bis van het Gerechtelijk Wetboek, te veroordelen tot het afkondigen, op straffe van betaling van een dwangsom van 50.000 BF per dag dat hij in gebreke blijft, van een nieuw koninklijk besluit dat bedrijfsvoorheffingsschalen bevat die in overeenstemming zijn met de wet en dat het reeds door de Raad van State vernietigde of geschorste gedeelte van de koninklijke besluiten vervangt;
- 3) de Belgische Staat, op straffe van betaling van dezelfde dwangsom, als werkgever te veroordelen tot het in acht nemen van het schorsingsarrest van 25 april 1990 van de Raad van State, betreffende de schalen vastgesteld in het koninklijk besluit van 18 december 1989.

In hetzelfde verzoekschrift was de schorsing gevraagd van de artikelen 23 en 29 van de bovenvermelde wet van 20 juli 1990. Het Hof heeft die vordering verworpen bij arrest nr. 37/90 van

22 november 1990.

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 19 oktober 1990 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben op 23 oktober 1990 geoordeeld dat er geen aanleiding was ten deze de artikelen 71 en 72 van de voormelde bijzondere organieke wet op het Hof ter zake toe te passen.

Conform artikel 76 van de organieke wet is van het beroep kennis gegeven bij op 25 oktober 1990 ter post aangetekende brieven die op 26 en 29 oktober 1990 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 30 oktober 1990 bekendgemaakt.

De Heer en Mevrouw Francis HELLEPUTTE - Marie Emmanuelle le SERGEANT d'HENDECOURT, samen wonende te Sint-Pieters-Woluwe, Pater Damiaanlaan 76, hebben bij op 27 november 1990 ter post aangetekende brief een memorie van tussenkomst neergelegd.

De Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, heeft bij op 7 december 1990 ter post aangetekende brief een memorie neergelegd.

Afschriften van die memories zijn conform artikel 89 van de organieke wet overgezonden bij op 20 december 1990 ter post aangetekende brieven,

die op 21 en 28 december 1990 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

De verzoekende partijen, de Ministerraad en de echtgenoten HELLEPUTTE hebben op 17 januari 1990 elk een memorie van antwoord ter griffie neergelegd.

Bij beschikking van 28 februari 1991 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dagstelling bepaald op 26 maart 1991.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven; zij en, in voorkomend geval, hun advocaten zijn van de datum van de terechtzitting op de hoogte gesteld bij op 4 maart 1991 ter post aangetekende brieven die op 5 maart 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 26 maart 1991 :

- zijn verschenen :

Mr. L. VAN BUNNEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen;

Mr. A. DE BRUYN, advocaat bij het Hof van cassatie, voor de Ministerraad;

de Heer en Mevrouw HELLEPUTTE-le SERGEANT d'HENDECOURT;

- hebben de rechters D. ANDRE en F. DEBAEDTS verslag uitgebracht;

- zijn Mr. VAN BUNNEN, Mr. DE BRUYN en de Heer en Mevrouw HELLEPUTTE gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikking van 27 maart 1991, heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, tot 18 oktober 1991 verlengd.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de organieke wet van 6 januari 1989 betreffende het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. DE BESTREDEN WETSBEPALINGEN

De bepalingen van de wet van 20 juli 1990 waarvan de vernietiging en de schorsing worden gevraagd, luiden als volgt :

art. 23 - Artikel 184 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

§ 1. De bedrijfsvoorheffing wordt vastgesteld volgens de aanduidingen van de schalen opgesteld door de Koning.

§ 2. De Koning kan verschillende categorieën van belastingplichtigen onderscheiden. Voor elke categorie zijn de schalen forfaitair.

§ 3. De Koning zal bij de Wetgevende Kamers, onmiddellijk indien ze in zitting zijn, zoniet bij de opening van de eerstvolgende zitting, een ontwerp van wet indienen tot bekrachtiging van de ter uitvoering van dit artikel genomen besluiten.

art. 29 - Worden bekrachtigd, de bepalingen van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, met betrekking tot de bedrijfsvoorheffing, alsmede de koninklijke besluiten die, tot bij de inwerkingtreding van deze wet, de voormelde bepalingen hebben gewijzigd.

IV. IN RECHTE

De bevoegdheid van het Hof

- 1.A.1. In zijn memorie werpt de Ministerraad een eerste exceptie van niet-bevoegdheid van het Hof op; het Hof zou volgens de Ministerraad de artikelen 23 en 29 van de wet van 20 juli 1990 niet kunnen vernietigen in zover de vernietiging, zoals de verzoekende partijen het vragen, zou zijn gegrond op de schending van de artikelen 110, § 1, en 112 van de Grondwet. Het Hof zou evenmin artikel 29 kunnen vernietigen op grond dat dit artikel de door artikel 107 van de Grondwet ingestelde toetsing van de wettigheid van besluiten van de uitvoerende macht zou verhinderen. Voorts zou het Hof niet bevoegd zijn om uitspraak te doen over de vordering tot vernietiging van artikel 23 van de wet van 20 juli 1990, in zover die vordering gegrond is op het feit dat dit artikel "de uitvoerende macht op een onwettige manier toestaat te hoge bedrijfsvoorheffingsschalen vast te stellen en de belastingplichtigen het recht te ontnemen de juridische waarde ervan voor de Raad van State aan te vechten".
- 1.A.2. Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof om kennis te nemen van de vordering tot veroordeling op straffe van betaling van een dwangsom, werpt de Ministerraad een tweede exceptie op en is van mening dat noch artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1990, noch de artikelen 8 en 9, eerste lid, van die wet, noch enige andere bepaling van de bijzondere wet inhouden dat het Hof bevoegd is om enig bevel te geven aan de overheid van wie de wet, het decreet of de regel, die het overigens zou vernietigd hebben, uitgaat. Er kan geen sprake zijn van "impliciete be-

voegdheid" zoals de verzoekende partijen aanvoeren, vermits het, aldus de Ministerraad, gaat om een bevoegdheidsvraag die de openbare orde raakt.

- 1.A.3. In hun memorie zijn de verzoekende partijen van oordeel dat de argumenten die de Ministerraad haalt uit de rechtspraak van het Beneluxhof inzake de bevoegdheid van de Raad van State van België om aan de administratie bevelen te geven, niet kunnen worden toegepast op het Arbitragehof waarvan de arresten absoluut gezag van gewijsde hebben. Zulk een absoluut gezag van gewijsde houdt de bevoegdheid in om aan de uitvoerende macht een bevel in verband met de vernietiging te geven, ten deze de afkondiging van een nieuw koninklijk besluit dat in overeenstemming is met de Grondwet en de bijzondere wet.
- 1.B.1. De eerste exceptie van niet-bevoegdheid, die is opgeworpen door de Ministerraad, betreft de grond van de zaak waar zij de vraag naar de toepasselijkheid van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet in belastingszaken stelt, enerzijds, ten aanzien van de artikelen 110, § 1 en 112 van de Grondwet en de toepasselijkheid van diezelfde artikelen 6 en 6bis inzake de wettigheidstoetsing van administratieve handelingen, anderzijds, ten aanzien van artikel 107 van de Grondwet. De exceptie is onlosmakelijk verbonden met de grond van de zaak en zal samen ermee worden onderzocht.
- 1.B.2. Naar luid van artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, doet het Hof, bij wege van arrest, uitspraak op de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 26bis van de

Grondwet bedoelde regel wegens schending van :

1°) de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten;

of

2°) de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet.

In zover in het beroep aan het Hof wordt gevraagd, enerzijds, de Minister van Financiën te veroordelen, op straffe van het betalen van een dwangsom, tot het afkondigen van een nieuw koninklijk besluit ter vervanging van het gedeelte van de koninklijke besluiten dat reeds door de Raad van State is vernietigd of geschorst, en, anderzijds, de Belgische Staat te veroordelen tot het naleven van het schorsingsarrest van de Raad van State, strekt het beroep niet tot de vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 26bis van de Grondwet bedoelde regel en valt het dus niet onder de bevoegdheid van het Hof.

De tweede exceptie van niet-bevoegdheid die door de Ministerraad is opgeworpen, wordt dus aanvaard.

De ontvankelijkheid

1. De ontvankelijkheid van het verzoekschrift

2.A.1. In zijn memorie betwist de Ministerraad de ontvankelijkheid van het verzoekschrift tot vernietiging : de verzoekende verenigingen doen niet van het vereiste belang blijken om voor het Hof in rechte te treden. Zelfs al heeft het Hof ze aanvaard -voorlopig, ter gelegenheid van de schorsingsprocedure- en niettegenstaande de Raad

van State van mening was dat de "Association des femmes au foyer"- één van de twee verzoekende partijen voor het Hof- een belang had om voor de Raad van State de schorsing van het koninklijk besluit van 18 december 1989 te vorderen, toch is de Ministerraad van mening dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de toepassing van de bestreden schalen hen, zelfs onrechtstreeks, enig nadeel zou berokkenen. Volgens de Ministerraad doen zij dus niet blijken van een belang om de vernietiging van de artikelen 23 en 29 van de wet van 20 juli 1990 te vorderen en hun verzoekschrift moet derhalve niet-ontvankelijk worden verklaard.

2.A.2. In hun memorie trachten de verzoekende partijen de argumenten van de Ministerraad op dat punt te weerleggen en aan te tonen dat de thuiswerkende vrouwen, leden van de verzoekende verenigingen, door de bestreden bepalingen rechtstreeks in hun belangen worden geschaad. Aangezien bovendien het maatschappelijk doel van de verzoekende verenigingen volgens de auteurs van de memorie in overeenstemming is met de ratio legis van de wet, zijn zij van oordeel dat zij op zijn minst een moreel belang hebben om zich tegen de handhaving van de betwiste schalen te verzetten en derhalve om voor het Hof in rechte te treden.

2.B.1. Artikel 107ter van de Grondwet bepaalt : "... de zaak kan bij het Hof aanhangig worden gemaakt door iedere bij de wet aangewezen overheid, door ieder die doet blijken van een belang, of, prejudicieel, door ieder rechtscollege". Naar luid van artikel 2, 2°, van de voormelde bijzondere wet, kunnen de beroepen tot vernietiging worden ingesteld "door iedere natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang ...".

De voormelde bepalingen eisen dus dat de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep instelt, van een belang moet blijken om voor het Hof in rechte te treden.

Het vereiste belang is slechts aanwezig bij diegenen die door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig in hun situatie zouden kunnen worden geraakt.

- 2.B.2. Het doel van de eerste verzoekende partij, de v.z.w. "Association des femmes au foyer" bestaat erin "iedere vrouw te helpen bij de vrije keuze thuis te werken indien zij dat wenst en de thuiswerkende vrouw sociaal en moreel te steunen". Volgens de statuten van de tweede verzoekende partij, de v.z.w. "Thuiswerkende ouder, gezin, samenleving" kan het doel van de vereniging onder meer worden bereikt door onderzoek, studie en vertegenwoordiging van de belangen van haar leden voor de verdediging van hun sociale, financiële, economische, juridische en fiscale belangen.

Opdat het beroep ingesteld door een vereniging zonder winstoogmerk, die zich op een collectief moreel belang beroept ontvankelijk zou zijn voor het Hof, is vereist dat het doel van de vereniging van bijzondere aard is en derhalve onderscheiden van het algemeen belang; dat dit doel werkelijk wordt nagestreefd, wat moet blijken uit de concrete activiteiten van de vereniging, dat de vereniging blijk geeft van een duurzame werking, zowel in het verleden als in het heden en dat het collectief belang niet beperkt is tot de individuele belangen van de leden.

Het Hof stelt vast dat de twee verzoekende verenigingen aan de voormelde voorwaarden voldoen, inzonderheid doordat zij onder meer tot doel hebben de fiscale belangen van de thuiswerkende vrouw te verdedigen en doordat de beroepen die door een van hen bij de Raad van State zijn ingesteld het bewijs leveren van de realiteit van hun activiteiten. Zij doen dus blijken van het vereiste belang om de vernietiging te vorderen van twee artikelen van de wet van 20 juli 1990 die de berekening van de bedrijfsvoorheffing die van toepassing is op de gezinnen waarvan de vrouw geen beroepsinkomen heeft, regelen.

2. De ontvankelijkheid van de tussenkomst

- 3.A. In zijn memorie van antwoord betwist de Ministerraad de ontvankelijkheid van de tussenkomst van de Heer F. HELLEPUTTE en zijn echtgenote, Mevrouw M.E. le SERGEANT d'HENDECOURT. Om partij te worden voor het Arbitragehof, overeenkomstig artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, moeten de tussenkomende partijen tegelijkertijd van een belang doen blijken en een memorie neerleggen, aldus de Ministerraad.

Volgens dat artikel 87, § 2, kan de memorie slechts "opmerkingen" bevatten; enkel in het verzoekschrift tot vernietiging en de memories neergelegd op grond van artikel 85 kunnen "middelen" worden aangevoerd. Aangezien de memorie van de tussenkomende partijen middelen en een vordering tot vernietiging bevat, is zij niet ontvankelijk en worden de indieners geen partij in het geding overeenkomstig artikel 87, § 2, van de wet.

Er moet trouwens worden opgemerkt, zegt de Ministerraad tot besluit, dat een verzoekschrift tot vernietiging niet ontvankelijk zou zijn "omdat de termijn van zestig dagen na de bekendmaking van de wet van 20 juli 1990 (Staatsblad van 1 augustus 1990), voorgeschreven bij artikel 3, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, verstreken is".

3.B.1. De twee tussenkommende partijen doen van het vereiste belang blijken om, overeenkomstig artikel 87, § 2, van de bijzondere wet op het Arbitragehof, tussen te komen. Zij tonen immers in hun memorie aan dat zij een gezin vormen waarop de bestreden bepalingen van de wet van 20 juli 1990 van toepassing zijn.

3.B.2. Naar luid van artikel 85 van de bijzondere wet op het Arbitragehof kunnen enkel de in de artikelen 76, 77 en 78 van dezelfde wet bedoelde instellingen en personen nieuwe middelen in hun memorie van tussenkomst aanvoeren; het Hof stelt vast dat in de onderzochte memorie van tussenkomst alleen de in het verzoekschrift uiteengezette middelen worden ontwikkeld : die uiteenzetting heeft dus slechts de waarde van opmerkingen. De memorie van tussenkomst is ontvankelijk.

Ten gronde

Ten aanzien van artikel 29 van de wet van 20 juli 1990

4.A.1. Tot staving van hun vordering tot vernietiging voeren de verzoekende partijen een drievoudige ongrondwettigheid van die bepaling aan.

De verzoekende partijen herinneren er in de eerste plaats aan dat de Minister van Financiën, door aan de wetgevende macht het ontwerp dat artikel 29 is geworden, voor te leggen, heeft doen gelden dat het erom ging "elke discussie omtrent de juridische waarde" van de schalen inzake bedrijfsvoorheffing die tot nu werden toegepast, uit te sluiten. Volgens de verzoekende partijen beoogde de Minister impliciet de schalen gevoegd bij de koninklijke besluiten van 27 februari en 18 december 1989, tot wijziging, wat de bedrijfsvoorheffing betreft, van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het W.I.B. Nu zijn tegen die besluiten verzoekschriften tot vernietiging en schorsing ingediend bij de Raad van State. De Raad van State heeft twee arresten gewezen.

Het arrest van 25 april 1990 schorst het koninklijk besluit van 18 december 1989 in zover de erbij gevoegde schalen ertoe leiden dat bij de gezinnen die slechts één beroepsinkomen hebben of waarvan het tweede inkomen lager ligt dan het huwelijksquotiënt, een bedrijfsvoorheffing wordt ingehouden die hoger is dan de belasting op de beroepsinkomsten waarop de voorheffing wordt ingehouden. Het arrest van 23 mei 1990 vernietigt het koninklijk besluit van 27 februari 1989 in zover de erbij gevoegde schaal II ertoe leidt dat bij de gezinnen die slechts één beroepsinkomen hebben een bedrijfsvoorheffing wordt ingehouden die hoger ligt dan de belasting op het beroepsinkomen waarop de voorheffing wordt ingehouden.

- 4.A.2. De eerste ongrondwettigheid vloeit voort uit het feit dat artikel 29, door een "pseudo-wederinvoering" van de schalen tot stand te brengen, de

artikelen 6 en 6bis van de Grondwet schendt, zoals de Raad van State reeds heeft vastgesteld op grond van een argumentatie die de verzoekende partijen tot de hune maken zonder ze echter weer te geven.

4.A.3. De tweede ongrondwettigheid die tegen artikel 29 van de wet van 20 juli 1990 wordt aangevoerd, heeft betrekking op de aangevoerde schending van de artikelen 110, § 1 en 112 van de Grondwet doordat het een te hoge heffing "bevestigt" door middel van een voorheffing die in strijd is met de door de wetgever vastgestelde belasting. Nu was - de verzoekende partijen wijzen daarop - over het voorontwerp van wet een negatief advies uitgebracht door de afdeling wetgeving van de Raad van State, die met name kritiek had uitgebracht op het beginsel van de aldus aan de Koning toegekende bevoegdheid om zulke schalen vast te stellen.

4.A.4. De derde ongrondwettigheid ligt volgens de verzoekende partijen in het feit dat artikel 29 ertoe strekt de bij artikel 107 van de Grondwet ingestelde wettigheidstoetsing uit te schakelen en de belastingplichtigen elke garantie te ontnemen dat het door de artikelen 6, 6bis en 112 van de Grondwet erkende beginsel van de gelijkheid voor de belasting in acht wordt genomen.

Aan die derde ongrondwettigheid besteden de verzoekende partijen de meeste aandacht. Zij wijzen op het kritische advies dat over het voorontwerp van wet werd uitgebracht door de afdeling wetgeving van de Raad van State die, volgens de verzoekende partijen, "die inmenging van de wetgevende macht in het normale spel van de rechterlijke macht" afkeurde. Dat advies werd door de regering niet gevolgd. De verzoekende partijen vragen zich trouwens af welke de juridische waarde

kan zijn van een norm die schalen bevestigt die door een rechterlijke beslissing werden vernietigd, in zover aldus wordt getracht "iets onbestaands te bevestigen".

4.A.5. In hun memorie tonen de tussenkommende partijen met cijfers aan dat de twee koninklijke besluiten die door artikel 29 van de wet van 20 juni 1990 zijn bekrachtigd, tot gevolg hebben dat bij de gezinnen die slechts één beroepsinkomen hebben een bedrijfsvoorheffing wordt afgehouden die hoger is dan de belasting op het beroepsinkomen waarop die voorheffing wordt ingehouden. Het bestreden wetsartikel schendt op die manier de artikelen 6, 6bis en 112 van de Grondwet.

4.A.6. Ten aanzien van het eerste bezwaar tegen artikel 29 van de wet van 20 juli 1990 tracht de Ministerraad aan te tonen dat het beginsel van gelijkheid van de Belgen voor de belasting een gelijke belasting vereist voor allen die zich in dezelfde omstandigheden inzake inkomsten bevinden, maar niet tot gevolg heeft dat op het vlak van de voorheffing een strikte gelijkheid moet worden in acht genomen. Gesteld echter dat de regels van de gelijkheid onder de Belgen en van de niet-discriminatie op het vlak van de bedrijfsvoorheffing van toepassing zouden zijn, dan nog zouden de verzoekende partijen, volgens de Ministerraad, het bestaan van een discriminatie in de zin van artikel 6bis van de Grondwet en het niet objectief te verantwoorden karakter van de discriminatie moeten aantonen.

Inderdaad, aangezien de gezinnen met één beroepsinkomen en de gezinnen met twee beroepsinkomens zich niet in dezelfde situatie bevinden, kan men

een verschil in behandeling in de schalen die op hen van toepassing zijn, verklaren. Zelfs mocht men ervan uitgaan dat die gezinnen zich in dezelfde situatie bevinden -quod non- dan nog is de Ministerraad van mening dat er tussen die gezinnen een onderscheid kan worden gemaakt op voorwaarde dat het niet willekeurig is. Dat de voorheffing wordt ingehouden zonder rekening te houden met de toekenning van een gedeelte van de beroepsinkomsten aan de andere echtgenoot, wordt, volgens de Ministerraad, in de parlementaire voorbereiding objectief verantwoord met name door het feit dat op het ogenblik waarop de voorheffing wordt ingehouden, er geen enkele zekerheid bestaat dat de situatie die recht geeft op de toekenning van een gedeelte van de inkomsten aan de andere echtgenoot, gedurende het gehele jaar zal worden gehandhaafd.

4.A.7. Ten aanzien van het tweede en derde bezwaar van de verzoekende partijen tegen artikel 29 van de wet van 20 juli 1990, zegt de Ministerraad dat het Hof de overeenstemming van een wetsbepaling met de artikelen 110 en 112 en ook artikel 107 van de Grondwet niet kan toetsen. Subsidiair merkt de Ministerraad op dat een voorheffing geen belasting is en dat bijgevolg het feit dat de door de Koning vastgestelde voorheffing hoger zou zijn dan de belasting op de inkomsten waarop zij wordt ingehouden, geen schending uitmaakt van de grondwettelijke regel dat enkel een wet een belasting kan vaststellen.

4.A.8. In hun memorie pogen de verzoekende partijen de door de Ministerraad uiteengezette argumenten te weerleggen.

Is de bedrijfsvoorheffing een belasting -zoals de Belgische Staat voor de Raad van State heeft be-
toogd- of is het een middel om de belasting te
innen -zoals de Ministerraad voor het Hof beweert-
, het is in ieder geval, aldus de verzoekende
partijen in hun memorie, een voorschot op de
belasting op de beroepsinkomsten. Het kan derhalve
niet worden aanvaard dat de Koning op de
bezoldigingen "systematisch en bewust" hogere
voorheffingen inhoudt dan de op die bezoldigingen
verschuldigde belasting.

Vervolgens trachten de partijen in hun memorie aan
te tonen dat het rechten zijn, en geen "pos-
tulatien" waarop de gezinnen die slechts één be-
roepsinkomen hebben, zich beroepen en zij wensen
de door de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet
geboden bescherming te genieten. Het feit dat de
koninklijke besluiten met de betwiste bedrijfs-
voorheffingsschalen zijn "bekrachtigd" door een
wet, bewijst dat zij niet alleen door machtsover-
schrijding zijn aangetast,

maar ook door discriminatie, zulks in strijd met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet.

De verzoekende partijen zijn in hun memorie van oordeel dat de Ministerraad een voorwendsel gebruikt om te verantwoorden dat het onmogelijk is de verschuldigde belasting juist te berekenen. Met documenten en tabellen tot staving beweren de verzoekende partijen dat de administratie perfect in staat is de belasting die op de beroepsinkomsten zal verschuldigd zijn, te berekenen.

Vervolgens herhalen de verzoekende partijen in hun memorie de in hun verzoekschrift reeds uiteengezette argumenten betreffende het discriminerend karakter van de betwiste schalen. De auteurs van de memorie zetten nogmaals uiteen waarin de twee door de fiscale administratie begane onregelmatigheden bestaan en besluiten dat niets het invoeren van twee verschillende en discriminerende belastingsschalen verantwoordt "tenzij de wil van de tegenpartij om, via machtsoverschrijding, voor het jaar 1990, de middelen van de schatkist te verhogen ten nadele van de categorie van belastingplichtigen van wie de echtgenoot geen eigen beroepsinkomsten heeft". De te hoge voorheffingen die daaruit voortvloeien zijn in werkelijkheid gedwongen, niet-vergoede leningen.

- 4.B.1. De artikelen 6 en 6bis van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van gelijkheid en niet-discriminatie zijn van toepassing ten aanzien van alle rechten en vrijheden die aan de Belgen zijn toegekend.

4.B.2. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld met betrekking tot het doel en de gevolgen van de ter beoordeling staande norm alsmede van de aard van de in het geding zijnde beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat de aangewende middelen redelijkerwijze niet evenredig zijn met het beoogde doel.

4.B.3. Het bestreden artikel 29 van de wet van 20 juli 1990 bekrachtigt "de bepalingen van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen, met betrekking tot de bedrijfsvoorheffing, alsmede de koninklijke besluiten die, tot bij de inwerking-treding van deze wet, de voormelde bepalingen hebben gewijzigd".

Tot deze laatste behoren onder meer de koninklijke besluiten van 27 februari en 18 december 1989, die het onderwerp waren van door de eerste verzoekende partij bij de Raad van State ingestelde beroepen tot vernietiging.

4.B.4. Bij het arrest nr. 35.013 van 23 mei 1990 heeft de Raad van State het koninklijk besluit van 27 februari 1989 tot wijziging, wat de bedrijfsvoorheffing betreft, van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen vernietigd, "in zo-

verre de schaal II die er als bijlage is bijgevoegd, tot gevolg heeft dat enkel aan de gezinnen die maar van één beroepsinkomen genieten, een bedrijfsvoorheffing wordt opgelegd die hoger is dan de belasting op de beroepsinkomsten waarop de voorheffing wordt ingehouden".

Bij het arrest nr. 34.814 van 25 april 1990 heeft de Raad van State de tenuitvoerlegging van het koninklijk besluit van 18 december 1989 opgeschort "in zoverre de schalen die er als bijlage zijn bijgevoegd, tot gevolg hebben dat enkel aan de gezinnen die maar één beroepsinkomen hebben of waarvan het tweede inkomen lager ligt dan het huwelijksquotiënt, een bedrijfsvoorheffing wordt opgelegd die hoger is dan de belasting op de beroepsinkomsten waarop de voorheffing wordt ingehouden".

4.B.5. Het Hof stelt eerst vast dat het koninklijk besluit van 27 februari 1989, in de mate waarin het bij het arrest nr. 35.013 van de Raad van State werd vernietigd, geacht moet worden nooit te hebben bestaan. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt evenwel dat het de bedoeling van de wetgever was bedoeld koninklijk besluit te onthefven van de gedeeltelijke nietigheid die het aantast. Het Hof interpreteert het aangevochten artikel 29 in die betekenis, wat betreft het koninklijk besluit van 27 februari 1989.

4.B.6. Artikel 14 van de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State stelt voor alle burgers een annulatieberoep bij de Raad van State open tegen de handelingen van de uitvoerende macht en voert aldus op de meest algemene wijze een essentiële jurisdictionele

waarborg in.

In zoverre het aangevochten artikel 29 van de wet van 20 juli 1990 betrekking heeft op de koninklijke besluiten van 27 februari 1989 en van 18 december 1989, stelt het Hof vast dat die bepaling als voorwerp heeft, enerzijds, de onregelmatigheid van een koninklijk besluit weg te nemen nadat een beslissing van de Raad van State die onregelmatigheid heeft vastgesteld en, anderzijds, de Raad van State te verhinderen zich uit te spreken over de eventuele onregelmatigheid van een koninklijk besluit waarvan hij de uitvoering heeft opgeschort.

Zodoende heeft de wetgever aan de verzoekende partijen en aan de hele categorie burgers op wie de vernietigde bepalingen van het koninklijk besluit van 27 februari 1989 en de geschorste bepalingen van het koninklijk besluit van 18 december 1989 toepasselijk waren, een essentiële, voor alle burgers geldende jurisdictionele waarborg ontnomen.

De verzoekende partijen zijn dan ook het voorwerp van een ongelijke behandeling die ter zake niet objectief verantwoord is.

Artikel 29 van de wet van 20 juli 1990 schendt derhalve de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, in zoverre het de vernietigde bepalingen van het koninklijk besluit van 27 februari 1989 en de geschorste bepalingen van het koninklijk besluit van 18 december 1989 bekrachtigt.

De twee andere middelen

- 5.B. Het is niet nodig de twee andere aangevoerde middelen te onderzoeken vermits zij, gesteld dat ze gegrond zijn, geen aanleiding zouden kunnen geven tot een ruimere vernietiging.

Ten aanzien van artikel 23 van de wet van 20 juli 1990

- 6.A.1. De verzoekende partijen zijn van mening dat artikel 23 van de wet van 20 juli 1990 moet worden vernietigd, niet alleen omdat het in strijd zou zijn met de artikelen 110 en 112 van de Grondwet, maar ook omdat het op onwettige wijze de uitvoerende macht toestaat te hoge bedrijfsvoorheffingsschalen vast te stellen en de belastingplichtigen het recht te ontnemen de juridische waarde ervan voor de Raad van State te betwisten en aldus te verkrijgen dat het in de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet verankerde gelijkheidsbeginsel wordt in acht genomen.

Om hun beweringen te staven bespreken de partijen uittreksels uit de parlementaire voorbereiding en steunen op de argumenten van het negatieve advies van de Raad van State over het voorontwerp betreffende die bepaling, een advies dat evenmin is gevolgd.

- 6.A.2. In zijn memorie betoogt de Ministerraad dat de verzoekende partijen ten onrechte trachten argumenten te vinden in de term "forfaitair", toegepast op de voorheffingsschalen in artikel 23 van de wet, aangezien, zoals de Minister van Financiën heeft gezegd, "de bedrijfsvoorheffing praktisch nooit overeenstemt met het bedrag van de werkelijk verschuldigde belasting" en de vaststelling van "forfaitaire" belastingschalen betekent "dat die schalen niet moeten overeenstemmen met de belasting op de inkomsten waarop de voorheffing betrekking heeft en dat ze geen rekening kunnen houden met alle elementen die de persoonlijke fiscale toestand van de inkomstgenieters kunnen

beïnvloeden".

- 6.B.1. Artikel 23 van de wet van 20 juli 1990 vervangt het artikel 184 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen.

De nieuwe bepaling luidt als volgt :

"§ 1. De bedrijfsvoorheffing wordt vastgesteld volgens de aanduidingen van de schalen opgesteld door de Koning.

§ 2. De Koning kan verschillende categorieën van belastingplichtigen onderscheiden. Voor elke categorie zijn de schalen forfaitair.

§ 3. De Koning zal bij de Wetgevende Kamers, onmiddellijk indien ze in zitting zijn, zoniet bij de opening van de eerstvolgende zitting, een ontwerp van wet indienen tot bekrachtiging van de ter uitvoering van dit artikel genomen besluiten".

De nieuwe bepaling bevat twee wijzigingen ten aanzien van de voordien geldende wetsbepaling :

- a) er wordt uitdrukkelijk gepreciseerd dat de schalen forfaitair zijn;
- b) voortaan zullen de koninklijke besluiten tot vaststelling van de schalen het voorwerp moeten zijn van een bekrachtiging door de Wetgevende Kamers.

Op zichzelf behelst deze bepaling geen ongeoorloofde ongelijkheid tussen categorieën van belastingplichtigen.

- 6.B.2. De verzoekende partijen zijn evenwel van oordeel dat die bepaling ongrondwettig is doordat zij aan de belastingplichtigen het recht ontnemt om de juridische waarde van de door de Koning ingestelde schalen voor de Raad van State aan te vechten en

aldus te verkrijgen dat het in de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet verankerde gelijkheidsbeginsel wordt in acht genomen.

- 6.B.3. De bij artikel 23, § 3, van de wet van 20 juli 1990 ingestelde procedure van bekrachtiging door de wet is niet in strijd met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet doordat zij de controle van de wetgever op de uitoefening van de machtiging die hij in de paragrafen 1 en 2 van dezelfde bepaling aan de Koning geeft, verstevigt en doordat zij sommige handelingen van de uitvoerende macht niet zonder verantwoording aan de rechterlijke wettigheidstoetsing onttrekt.

Dienvolgens schendt artikel 23 van de wet van 20 juli 1990 de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet niet.

- 6.B.4. Voor het overige is het Hof niet bevoegd om kennis te nemen van het middel dat uitsluitend is gesteund op de schending van de artikelen 110 en 112 van de Grondwet.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

verklaart het beroep ontvankelijk;

vernietigt artikel 29 van de wet van 20 juli 1990 houdende economische en fiscale bepalingen, in zoverre het de vernietigde bepalingen van het koninklijk besluit van 27 februari 1989 en de geschorste bepalingen van het koninklijk besluit van 18 december 1989 bekrachtigt;

verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof op de openbare terechtzitting van 13 juni 1991.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

I. PETRY